

Lovforslag nr. L 185. Fremsat den 19. februar 1986 af industriministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

§ 1

I lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 141 af 30. marts 1978, som ændret ved lov nr. 201 af 22. maj 1985, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »gives«: »og fornyes«.

2. § 11, stk. 2, ophæves.
Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

3. § 13, stk. 1, affattes således:

»Industriministeren nedsætter et landsbevillingsnævn bestående af en formand, der har bestået juridisk kandidateksamen, samt 2 andre medlemmer, hvoraf 1 repræsenterer kommunale interesser. Medlemmerne udnævnes for et tidsrum af 4 år ad gangen. Ministeren fastsætter nævnets forretningsorden.«

4. § 13, stk. 2, ophæves.
Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

5. § 14, stk. 5, 2. pkt. ophæves.

6. § 18, stk. 1, affattes således:

»Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan bevillingen efter forslag fra politiet fratages den pågældende af kommunalbestyrelsen, i København magistraten, eller landsbevillingsnævnet for bevillinger, der er givet af nævnet. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren.«

7. I § 18, stk. 2, 1. pkt., ændres »Nævnets afgørelser« til: »Afgørelser«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1986.

Stk. 2. Ansøgninger om alkoholbevilling, der inden lovens ikrafttrædelsestidspunkt er indgivet til bevillingsmyndigheden, behandles efter de hidtidige regler. Sager om fratagelse af bevilling behandles endvidere efter de hidtidige regler, hvis sagen er rejst over for eller i landsbevillingsnævnet før lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget til ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. tager alene sigte på at indskrænke landsbevillingsnævnets kompetence og fremsættes på baggrund af den debat, der har været omkring landsbevillingsnævnets virksomhed, og som på det seneste har taget til. Det er fra forskellig side anført, at der, ved at nævnet i vidt omfang omgør kommunalbestyrelsernes afgørelser om afslag på ansøgninger om alkoholbevilling, sker en tilsidesættelse af det kommunale selvstyre, og at forøgelsen af antallet af restaurationer med alkoholbevilling giver ædruelighedsmæssige problemer.

Indtil restaurationsloven af 1970 blev bevilling i købstæderne givet af et af kommunalbestyrelsen nedsat bevillingsnævn, hvis afgørelse var endelig. På landet blev bevilling givet af amtsrådet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen. Hvis amtsrådet nægtede at give bevilling, kunne afslaget indankes for handelsministeren, der traf den endelige afgørelse.

Efter lovens § 11, stk. 1, gives alkoholbevilling af kommunalbestyrelsen, og bevillingen gælder i almindelighed for et tidsrum af 8 år. Efter lovens § 11, stk. 2, kan kommunalbestyrelsens afslag på at give eller forny en alkoholbevilling indbringes for landsbevillingsnævnet, der blev oprettet ved lovændringen i 1970.

Bl.a. fra Kommunernes Landsforening mødte landsbevillingsnævnets virksomhed meget snart kritik, og der blev under udvalgsarbejdet forud for lovændringen i 1978 fremsat ønske om, at loven blev ændret, således at kommunalbestyrelsernes opfattelse af, om bevilling bør gives eller ikke, blev tillagt en ganske særlig vægt. Samtidig var der ønske om, at loven skulle indeholde nærmere bestemmelser om, hvorledes samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende hensyn skulle iagttages i forbindelse med ansøgninger om alkoholbevilling.

Ved lov nr. 140 af 29. marts 1978 blev restaurationsloven ændret i overensstemmelse med de

fremsatte ønsker. Der blev samtidig indført den regel, at afgørelser, der er truffet af en kommunalbestyrelse med alle tilstedeværende medlemmers stemmer, kun kan ændres af landsbevillingsnævnet ved en afgørelse, hvorom samtlige medlemmer er enige.

Ved restaurationslovens § 14, stk. 3, blev der givet regler om, hvilke forhold bevillingsmyndighederne skulle tilgodese ved vurdering af ansøgninger om alkoholbevilling, og det blev bestemt, at handelsministeren skulle fastsætte nærmere retningslinier herfor.

Retningslinierne er fastsat i ministeriets cirkulære nr. 73 af 26. april 1978.

Ved cirkulæreskrivelse nr. 66 af 5. april 1982 har ministeriet gjort bevillingsmyndighederne bekendt med nogle af de muligheder, som restaurationsloven efter ministeriets opfattelse rummer, for at bevillingsmyndighederne kan søge at sikre sig, at bevillingshavere har en vandel, økonomisk soliditet og forretningsmæssig kvalifikation, der borger for en betryggende restaurationsdrift.

Også efter lovændringen i 1978 har landsbevillingsnævnet i vidt omfang omgjort kommunalbestyrelsernes afgørelser. Således blev der i 1983 indbragt 60 afgørelser for landsbevillingsnævnet, hvoraf 26 blev omgjort, i 1984 blev der indbragt 52 afgørelser, hvoraf 24 blev omgjort, og i 1985 indbragtes 55 afgørelser, hvoraf 32 blev omgjort. Af de i 1985 indbragte sager var de 44 truffet af en kommunalbestyrelse med alle tilstedeværende medlemmers stemmer, og nævnet omgjorde 21 af dem.

I mange tilfælde har landsbevillingsnævnet dog givet en alkoholbevilling med begrænsninger, f.eks. således at der fastsættes en prøvetid på 2 år og alene tillades servering af øl i skatteklasse I og bordvine.

Debatten omkring landsbevillingsnævnets virksomhed og kritikken af nævnets mange omgørelser af kommunale afslag på ansøgninger om alkoholbevilling er fortsat og har i første række samlet sig om det rimelige i, at en central myndighed kan ændre afgørelser truffet af enige kommunalbesty-

relser på det alkoholpolitiske område. Lovforslaget imødekommer denne kritik, men går videre ved helt at afskaffe adgangen til at indbringe kommunalbestyrelser afslag for nævnet, da det ikke forekommer velbegrundet ikke at tage skridtet fuldt ud, når det har vist sig, at de afslag, der indbringes for landsbevillingsnævnet, i overvejende grad er besluttet af enige kommunalbestyrelser, og der intet er, der taler for, at afslag, der beror på en kommunal flertalsbeslutning, er mindre rigtige end afslag, som alle kommunalbestyrelsesmedlemmer er enige om. Der opnås herved en ønskværdig decentralisering af afgørelserne og en styrkelse af det kommunale selvstyre. Samtidig opnås en regelforenkling.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen ved afgørelser om, hvorvidt en alkoholbevilling kan fornys, tager hensyn til den investering, som vedkommende bevillingshaver har foretaget i virksomheden, samt at der gives indehaveren en frist til afhændelse af virksomheden, hvis bevillingen ikke kan fornys.

Efter restaurationslovens § 18 kan kun landsbevillingsnævnet fratage alkoholbevillinger. Bestemmelsen indeholder i øvrigt nærmere regler for sagens efterfølgende indbringelse og behandling for domstolene. Da nævnet gerne følger kravet om fratagelse af bevillingen, og sagerne derefter af restauratørerne ønskes behandlet af domstolene, kan nævnets behandling af disse sager undværes, uden at retssikkerheden lider skade.

Afskaffes landsbevillingsnævnet som ankeinstans for kommunalbestyrelsernes afgørelser, vil disse kunne indbringes for det i den pågældende amtsrådsreds oprettede tilsynsråd, jfr. § 47 i lov om kommunernes styrelse, lovebekendtgørelse nr. 313 af 20. juni 1984. For så vidt angår afgørelser truffet af Københavns og Frederiksberg kommuner er indenrigsministeriet tilsynsmyndighed.

Spørgsmålet om lovmæssigheden af kommunalbestyrelsernes afgørelser vil endvidere kunne indbringes for domstolene i medfør af grundlovens § 63.

Efter restaurationslovens § 13, stk. 3, er landsbevillingsnævnet bevillingsmyndighed, for så vidt angår meddelelse og fornyelse af alkoholbevillinger, når virksomheden drives i ejendomme, der tilhører staten eller en kommune eller i jernbanetog, luftfartøjer og skibe i fart. Det vil ikke være rimeligt at henlægge kompetencen til bevillingsudstedelse i disse særlige tilfælde til f.eks. kommunalbestyrelserne, og det foreslås derfor at bevare landsbevillingsnævnet som bevillingsmyndighed på dette område.

Forslaget vil ikke medføre øgede udgifter for statskassen eller den kommunale administration.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved ændringen tydeliggøres, at også spørgsmålet om fornyelse af alkoholbevilling afgøres af kommunalbestyrelsen.

Til nr. 2

Ved ændringen ophæves adgangen til at indbringe kommunalbestyrelsernes afgørelser for landsbevillingsnævnet.

Kommunalbestyrelsernes afgørelser vil kunne indbringes for det i den pågældende amtsrådsreds oprettede tilsynsråd, jfr. § 47 i lov om kommunernes styrelse. For så vidt angår afgørelser truffet af Københavns og Frederiksberg kommuner er indenrigsministeriet tilsynsmyndighed.

Til nr. 3

Landsbevillingsnævnet består efter den gældende lov af en formand samt 4 andre medlemmer. 2 af medlemmerne skal repræsentere kommunerne, og 2 medlemmer skal være uafhængige af kommunale interesser og af erhvervsinteresser, der berøres af restaurationsloven.

Efter forslaget skal landsbevillingsnævnet ikke virke som ankeinstans over kommunalbestyrelsernes afgørelser, men skal alene kunne give og forny alkoholbevillinger, når virksomheden drives i ejendomme, der tilhører staten eller en kommune eller i jernbanetog, luftfartøjer og skibe i fart. Man har herefter ment, at det er tilstrækkeligt, at nævnet består af en formand og 2 andre medlemmer. Det er tanken, at det medlem, der skal repræsentere kommunale interesser, udnævnes efter indstilling fra Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommunalbestyrelser.

Til nr. 4

Ophævelsen af den gældende lovs § 13, stk. 2, følger af forslaget nr. 2, hvorefter ankeadgangen i den gældende lovs § 11, stk. 2, bortfalder.

Til nr. 5

Efter den gældende lovs § 14, stk. 5, 2. punktum, kan en afgørelse, hvorefter en kommunalbestyrelse ikke godkender en bestyrer, indbringes for landsbevillingsnævnet.

Bestemmelsen foreslås ophævet som en følge af, at kommunalbestyrelsens afgørelser om nægtelse af alkoholbevilling ikke kan indbringes for landsbevillingsnævnet. Der har for nævnet kun foreligget enkelte sager af denne art.

Til nr. 6

Efter den gældende lovs § 18 kan kun landsbevillingsnævnet fratage en bevillingshaver bevillingen. Det er fundet ubetænkeligt også at henlægge beføjelsen til kommunalbestyrelsen, dog at fratagelsen kun kan ske efter forslag fra politiet.

I de sager, der har foreligget om den gældende lovs § 18, har landsbevillingsnævnet fulgt kommunalbestyrelsens indstilling om fratagelse af bevilling.

Til § 2

Det foreslås, at ansøgninger om alkoholbevilling, der er indgivet til kommunalbestyrelsen inden lovens ikrafttræden, skal behandles efter de hidtidige lovbestemmelser. Disse ansøgere vil således kunne indbringe afgørelsen for landsbevillingsnævnet, selv om kommunalbestyrelsens afslag først bliver givet efter lovens ikrafttræden. Landsbevillingsnævnet med den nuværende sammensætning skal således fungere som ankeinstans for alle ansøgninger om bevilling indgivet inden lovens ikrafttræden.

Det nye landsbevillingsnævn på kun tre medlemmer skal ikke være ankeinstans, men skal alene kunne give og forny alkoholbevilling, når virksomheden drives i ejendomme, der tilhører staten eller en kommune eller i jernbanetog, luftfartøjer og skibe i fart, ligesom nævnet efter § 18, stk. 1, kan fratage disse bevillingshavere bevillingen.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 141 af 30. marts 1978, som ændret ved lov nr. 201 af 22. maj 1985, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »gives«: »og fornys«.

2. § 11, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

§ 11. Stærke drikke må kun serveres i virksomheder med alkoholbevilling, jfr. dog kap. 4 om marketenderier, pensionater m.v. Bevillingen, der kun gælder et bestemt forretningssted, gives af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, jfr. dog § 13 om landsbevillingsnævnet. Bevillingen gælder for et tidsrum af 8 år, men kan efter omstændighederne begrænses og betinges af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Afslår kommunalbestyrelsen at give eller forny en bevilling, kan afgørelsen indbringes for det i § 13 nævnte landsbevillingsnævn inden 4 uger efter, at afslaget er givet den pågældende. Med afslaget skal følge oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for nævnet og om fristen herfor.

Stk. 3. Afgørelser, der efter denne lov skal træffes af kommunalbestyrelsen, vil kunne træffes af et af kommunalbestyrelsen i dette øjemed nedsat bevillingsnævn. Bevillingsnævnets afslag kan indbringes for kommunalbestyrelsen, i København den samlede magistrat, inden 4 uger efter, at afslaget er givet. Med afslaget skal følge oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for kommunalbestyrelsen, i København magistraten, og om fristen herfor.

Stk. 4. Bevillingsnævnet består af politimesteren og indtil 6 andre medlemmer. Også personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan have sæde i nævnet. I

København består nævnet af borgmesteren for den magistratsafdeling, under hvilken næringssager hører, som formand, 5 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen ved forholdstalsvalg og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren.

3. § 13, stk. 1, affattes således:

»Industriministeren nedsætter et landsbevillingsnævn bestående af en formand, der har bestået juridisk kandidateksamen, samt 2 andre medlemmer, hvoraf 1 repræsenterer kommunale interesser. Medlemmerne udnævnes for et tidsrum af 4 år ad gangen. Ministeren fastsætter nævnets forretningsorden.«

4. § 13, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

§ 13. Handelsministeren nedsætter et landsbevillingsnævn bestående af en formand, der har den juridiske uddannelse, samt 4 andre medlemmer, der udnævnes for et tidsrum af indtil 4 år. 2 medlemmer skal repræsentere kommunerne, og 2 medlemmer skal være uafhængige af kommunale interesser og af erhvervsinteresser, der berøres af loven. Ministeren fastsætter de nærmere regler for valget af de 4 sidstnævnte medlemmer og fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 2. Afgørelser, der er truffet af en kommunalbestyrelse med alle tilstedeværende medlemmers stemmer, i København med den samlede magistrats stemmer, kan kun ændres af landsbevillingsnævnet ved en afgørelse, hvorom samtlige medlemmer er enige.

Stk. 3. Kun landsbevillingsnævnet kan give og forny alkoholbevillinger, når virksomheden drives:

- 1) i ejendomme, der tilhører staten,
 - 2) i ejendomme, der tilhører en kommune,
- for så vidt ejendommene overvejende er

indrettet til restaurations- eller hotelvirksomhed, eller

- 3) i jernbanetog, luftfartøjer og skibe i fart.

5. § 14, stk. 5, 2. pkt. ophæves.

§ 14. Personer skal for at få alkoholbevilling have næringsbrev, jfr. § 2, stk. 1. Endvidere må de ikke

- 1) være under 25 år,
- 2) være umyndiggjort eller under lavværge-mål,
- 3) være under konkurs,
- 4) have udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at de ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde, eller
- 5) have modtaget ydelser eller påtaget sig forpligtelser som nævnt i stk. 6.

Stk. 5. Bestyrere i virksomheder, der har alkoholbevilling, skal opfylde betingelserne i stk. 1, 2. pkt., nr. 1, 2, 4 og 5, jfr. i øvrigt § 9, stk. 3, og skal godkendes af vedkommende kommunalbestyrelse. Godkender kommunalbestyrelsen ikke en bestyrer, kan afgørelsen indbringes for landsbevillingsnævnet.

6. § 18, stk. 1, affattes således:

»Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan bevillingen efter forslag fra politiet fratages den pågældende af kommunalbestyrelsen, i København magistraten, eller landsbevillingsnævnet for bevillinger, der er givet af nævnet. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren.«

7. I § 18, stk. 2, 1. pkt., ændres »Nævnets afgørelser« til: »Afgørelser«.

§ 18. Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan landsbevillingsnævnet fratage ham bevillingen. Er bevillingen givet af kommunalbestyrelsen, kan fratagelse kun ske efter forslag fra denne. Hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, utugt, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren, kan landsbevillingsnævnet efter forslag fra politiet fratage bevillingshaveren hans bevilling.

Stk. 2. Nævnets afgørelser efter stk. 1 kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor.

Stk. 3. Begæring efter stk. 2 skal fremsættes over for handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Handelsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 4. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, i hvilket omfang den pågældende under sagens behandling må drive virksomheden. Såfremt nævnets afgørelse findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 5. Med hensyn til bestyrertilladelser på forretningssteder, der har alkoholbevilling, finder stk. 1-4 tilsvarende anvendelse.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1986.

Stk. 2. Ansøgninger om alkoholbevilling, der inden lovens ikrafttrædelsestidspunkt er indgivet til bevillingsmyndigheden, behandles efter de hidtidige regler. Sager om fratagelse af bevilling behandles endvidere efter de hidtidige regler, hvis sagen er rejst over for eller i landsbevillingsnævnet før lovens ikrafttræden.